

«بسم الله الرحمن الرحيم»

«اثر محبت و مودت والدین بر سلامت رفتار فرزندان»

زهرانریمانی^۱

چکیده:

خانواده مهم ترین نهاد اجتماعی و کوچکترین هسته جامعه است و مناسب ترین نظام برای تأمین امنیت و آرامش روانی اعضا، پرورش نسل جدید و برآورده ساختن نیازهای عاطفی افراد و تربیت فرزندان شمرده می شود. از مهم ترین و برترین خصیصه های یک خانواده قرآنی و اسلامی موفق در جامعه وجود محبت و مودت در تمامی ابعاد است. از برقراری روابط محبت آمیز بین والدینی گرفته تا روابط سرشار از مودت بین والدین و فرزندان و بین فرزندان با یکدیگر که می تواند یک خانواده اسلامی را به اوج برساند. با توجه به اهمیت وجود محبت و مودت در خانواده در این مقاله سعی داریم ابتدا به تعریف محبت و مودت بپردازیم و سپس اثر این محبت و مودت را بر سلامت رفتاری فرزندان از جمله ایجاد محبوبیت فرزند و تعادل روح و سلامت جسم و خوش قلبی و فرمانبرداری فرزندان و همچنین عامل نزول رحمت و ایجاد عدالت و بقاتی خانواده را که می باشد بررسی کنیم.

کلیدواژه: محبت، مودت، سلامت رفتار.

مقدمه:

خانواده مهم ترین نهاد اجتماعی و کوچکترین هسته جامعه است و مناسب ترین نظام برای تأمین امنیت و آرامش روانی اعضا، پرورش نسل جدید و برآورده ساختن نیازهای عاطفی افراد و تربیت فرزندان شمرده می شود و سهم بسیار ارزنده ای در بنای تمدن انسانی و اسلامی دارد.

موفقیت والدین در پرورش فرزندانی شایسته و همسو با معیارهای دینی، به چگونگی برقراری رابطه آنها با دیگر اعضا خانواده بسیار وابسته است. رفتار صمیمانه اعضای خانواده به خصوص والدین

¹ . طلبه پایه پنجم، حوزه علمیه فاطمه الزهرا (س) اردکان.

با فرزندان می‌تواند در سلامت رفتار فرزندان در اجتماع نقش بسزایی داشته باشد و از آنجا که بزرگترین نیاز بشر، نیاز به محبت و مودت است و از جهتی محبت با مودت متفاوت است و هر کدام اثرهای متفاوتی بر فرد می‌گذارد و از جهت دیگر بزرگترین و عظیم‌ترین راز کامیابی انسان، محبت می‌باشد و این محبت و مودت که برای شفاء، سلامت، توانگری، ثروت، شادمانی و سعادت نیاز است، در باطن هر فرد به صورت بالقوه وجود دارد؛ پس باید محبت را در درون خود کشف کند و از طریق اندیشه و کلام و رفتار نشان بدهد تا موجب موفقیت و پیروزی فرد شود. بی تردید محبت مانند نیروی الکتریسته‌ای است که اگر روشن شود همه جا را نورانی می‌کند و به محض این که از محبت لبریز شود، جهان درخشان و تابناک می‌شود و به این ترتیب، کامیابی و موفقیت فرد افزون می‌شود.

بدون شک بین مودت و محبت و موفقیت رابطه‌ای وجود دارد اما درست است که درونی هستند. لیکن تربیت نیز در آنها بی اثر نیست و این از وظایف شاخص والدین می‌باشد. بنابراین از این‌جا اهمیت و ضرورت پرداختن به این مساله آشکار می‌شود و مساله این است که محبت و مودت والدین بر سلامت رفتار فرزندان چه تأثیری دارد.

آثار پژوهش (پایان نامه‌ها و مقالات زیادی) درباره‌ی مودت و محبت موجود است؛ از جمله پایان نامه‌ای با موضوع «شیوه‌ها و شرایط محبت ورزی در تربیت بر پایه آموزه‌های قرآنی و حدیثی» با نویسندگی ملیحه کرمی از انتشارات دانشگاه کاشان، پردیس خواهران، سال ۱۳۳۷، فقط به شیوه‌های محبت ورزی در خانواده پرداخته است. همچنین مقاله‌ی «بررسی و تحلیل دوستی و مودت در خانواده با توجه به فقه و حقوق ایران» از حیدر حسینی نیک از انتشارات یازدهمین کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی؛ سال ۱۴۰۳ اجتماعی و سبک زندگی به تفاوت اثر مودت و محبت از نظر فقهی و حقوقی در خانواده پرداخته است و همچنین مقاله «تحلیل تربیتی - روان شناختی آرامش خانواده در پرتو مودت و رحمت با نگاهی به هرم سه بعدی نفس انسان» از سید احمد رهنمایی، سال ۱۴۰۱ که در این مقاله با تکیه بر رهنمودهای قرآن و اهل بیت (علیه السلام) برای ایجاد و نهادینه سازی آرامش برای تربیت فرزندان در زندگی خانوادگی به شمار می‌رود.

با نگاهی به وضعیت نابسامان اجتماع در می‌یابیم که بیشتر دردها و مشکلات از خانواده سرچشمه می‌گیرد. در مجموع خانواده مرکز هرگونه ثروت مادی و معنوی و کانونی برای پرورش شخصیت انسان هاست.

بنابراین بحث در مورد مودت و محبت والدین نسبت به فرزندان را امری ضروری دانستیم و بر آن هست که اثر این مودت و محبت والدین را در سلامت رفتاری فرزندان بررسی شود و هدف ما از این تحقیق بررسی اثر محبت و مودت والدین بر تضمین سلامت رفتار فرزندان است و تلاش بر این است که در این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی که جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است به سوالات اساسی که در این باره مطرح شده پاسخ داده شود؛

۱- اثر محبت بر سلامت رفتاری فرزندان چیست؟

۲- اثر مودت بر سلامت رفتاری فرزندان چیست؟

حب از نظر لغوی و اصطلاحی

حب در لغت، مصدر فعل «حَبَّ - يُحِبُّ» است که از جمله به بهای لزوم وثبات و نیز دوستی و کشش نفس به سوی چیزی خواستنی است و این معنا از همان لزوم و ثبات اخذ شده است.^۱

حب در اصطلاح، گرایش به سوی چیزی لذت بخش و سازگار با طبع و وابستگی خاص میان انسان و کمال اوست که اگر شدت یا بد عشق نامیده می‌شود.^۲ این انفعال نفسانی ادراک و معرفت است و از شناخت زیبایی‌های ذاتی محبوب یا از احسان وی نشأت می‌گیرد.^۳ و دارای مراتب شدت و ضعف و در برگیرنده امور مادی و غیر مادی است.^۴

^۱ . فخر الدین، الطریحی، مجمع البحرین، ذیل حب.

^۲ . غزالی، احیاء علوم الدین، ج ۴، ص ۳۱۴.

^۳ . ابن عاشور، تفسیر التحریر والتنویر، ج ۳، ص ۲۳۵.

^۴ . طباطبائی، المیزان، ج ۱، ص ۴۱۱.

تعلق میان محب و محبوب باعث کشش انسان به سوی محبوب می شود که با رسیدن با آن، نقص وی به کمال تبدیل می شود و نیازهای مادی و معنوی اش بر طرف می گردد.^۱

برخی واژه های هم معنا با حب عبارتند از ودّ، مهر و دوستی، محبت، دوست داشتن و دوستاناک شدن و در مقابل بعضی، دشمنی و دشمنانگی^۳ می باشد.

محبت از نظر لغوی و اصطلاحی

شیخ بهایی در کتبی هم چون تاج المصادر بیهقی، ترجمان جرجانی و زوزنی در معنای واژه محبت می نویسد: مصدری ماخوذ از تازی و به معنای دوست داشتن است.

در مورد تلفظ و ضبط صحیح آن نیز آمده است. «صاحب غیث اللغات» و به تبع او آندراج برآند که کلمه محبت به فتح میم صحیح است و آن چه به ضمّ مشهود است، غلط است؛ چنان که مصدر میمی از ثلاثی مجرد به ضمّ اول استعمال نشده است.^۴

ناظم الاطباء نیز محبت را به معنای «مهرود، وداد، دوستی مودت و عشق» می داند.^۵

محبت در اصطلاح اخلاقی، عبارت است از احساس میل نیست به چیزی که برای انسان، لذت بخش است اعم از این که آن عقلی باشد یا احساسی.^۶

رابطه محبت با حب

واژه محبت از ریشه «ح ب ب» بوده، و در بعضی کتب لغت، با واژه های «حَب»، «حَبّه»، «حِبّ» و «حَبّه» هم خانواده و دارای مبدا اشتقاق یکسانی می باشند.^۷

۱. راغب اصفهانی، ابن منظور، ذیل ودّ - ودد.

۲. صلیبا جمیل، المعجم الفلسفی، ج ۱، ص ۴۳۹.

۳. دهخدا، لغت نامه، زیر نظر دکتر معین و دکتر سید جعفر شهیدی، ج ۱۸، ذیل واژه حبّ.

۴. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، زیر نظر دکتر محمد معین و دکتر سید جعفر شهیدی، ج ۴۱، ص ۵۰۴.

۵. همان.

۶. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، ج ۴۱، ص ۵۰۴. دفتنا، علی اکبر لغت ۱۱ ج ۴، ص ۵۰۲ و دکتر جعفر سجاری، فرهنگ علوم عقلی، ص ۳۵۷.

۷. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، ص ۵۰۵.

بدین ترتیب روشن می‌شود که بنابر اظهارات لغویین، حب و محبت مترادفند.

خدای متعال در قرآن فرموده اند: «كَمَثَلِ حَبِّهِ انْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ»^۱ واژه‌های «حَبّ» و «حَبَّة» ما به معنای دانه‌ی گندم و جو و «حَبّ و حَبَّة» به معنای بذر گل‌ها به کار رفته و جالب اینجاست که لغات حَبَبْتُ وَاَحْبَبْتُ نیز به گونه‌ای معنا شده‌اند که با واژه‌های فوق‌الذکر مرتبط می‌باشند.

به عنوان مثال در قاموس آمده است: «حُبّ: دوست داشتن»^۲ «يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ: آنها را دوست می‌دارند، چون دوست داشتن خدا»^۳

در قرآن مجید این کلمه بیشتر از باب افعال، استفعال و تفعیل استعمال شده است.^۴ و در «لسان العرب» آمده است «احببت: جعلت قلبی معرضاً لِحُبّه: یعنی قلبم را در معرض حب او قرار دادم و اینجا، حب به معنای «وسط قلب» نیز به کار رفته است.^۵

از جمع بندی مطالب فوق، چنین به نظر می‌رسد که واژه «محبت» با کلمات هم‌خانواده آن حبّ، حبه، حِبّ و حِبّه ارتباط دارد. به این صورت که گویا در زمانهای گذشته هنگامی که انسان به گیاهان موجود در طبیعت، توجه کرده به این نکته واقف شده که اصل و اساس هر گیاه و تمام هویت آن در دانه نهفته است، به گونه‌ای که یک گل و گیاه بالغ، چیری جز مرتبه‌ی توسعه یافته‌ی همان دانه‌ی پیشین نیست؛ و درست از همین نکته به معنای محبت راه پیدا کرده، به این صورت که در هنگام مشاهده‌ی انسان و احساسات، دانسته‌ها و عواطف وی، مشاهده می‌کرده که او نیز همانند گیاهان دارای یک هسته و یک دانه‌ای است که مجمع خصوصیات، عواطف، احساسات و ادراکات او است. بنابراین، حب یعنی میل شدید به یک موضوع و یک موجود که آن موجود محبوب است.^۵

۱. قرآن کریم، بقره، آیه ۲۶۱.

۲. قرآن کریم، بقره آیه ۱۶۵.

۳. ن ک - قاموس قرآن، کلمه حَبّ.

۴. ابن منظور، لسان العرب، ج ۱، ص ۲۹۴.

۵. دکتر مدی، ارژنگ، عشق در ادب فارسی، ص ۸۵، ناشر: موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، سال ۱۳۷۱.

ثمره‌ی این رفتار، اعتماد به نفس و بزرگ منشی در آینده خواهد بود. می‌توان در بزرگسالی و سن انتخاب، در مورد اولویت‌های زندگی به آنها مشورت داد. مثل مشورت برای کار، انتخاب رشته برای تحصیل و ازدواج که نتیجه‌ی آن حتی در سرنوشت اجتماع نیز اثر گذار خواهد بود.^۱

2- مودت و محبت عامل بقای خانواده

همان‌طور که پدر و مادر سهم تعیین کننده‌ای در پرورش فرزندان دارند و خلیفه‌الله هستند. بنابراین در تبیین احکام، نشر احکام، معارف و حکم نیز خلیفه الهی هستند و هم در ایجاد بقاء در پرورش و آفرینش انسان نیز خلیفه الهی هستند. بنابر این اگر آفرینش کودک و خلقت فرزند مطرح است این خلقت را خدا از راه پدر و مادر انجام می‌دهد؛ لذا انسان باید هم سپاسگزار خدا و هم سپاسگزار پدر و مادر باشد. زیرا نعمت هستی از ناحیه خدا به وسیله پدر و مادر به فرزند داده می‌شود. بنابر این هیچ حقی بالاتر از حق پدر و مادر نیست زیرا هیچ نعمتی بالاتر از نعمت آفرینش و خلقت و پرورش نیست.

مودت و محبت در نهاد خانواده از عناصر اصلی بقای خانواده می‌باشد. زیرا عامل مودت و محبت باعث گرمی خانواده هاست. خداوند می‌فرماید: «از انسان، زن و مرد را آفرید تا اولاً دلها را به هم مرتبط کند و ثانیاً به پدر و مادر یادآوری می‌کند که این ودیعه الهی را که خداوند به شما داد یعنی مودت را، محبت را، گرایش را، جاذبه را، شما این جاذبه را به دافعه تبدیل نکنید، این محبت را به عداوت تبدیل نکنید، کفران نعمت نکنید، حق شناس باشید. زیرا هیچ عاملی نمی‌تواند نهاد خانواده را سامان ببخشد مگر حفظ محبت و مودت الهی.^۲

3- مودت عامل ایجاد عدالت

در همه‌ی جهان هنگامی که انسانها می‌خواهند با یکدیگر زندگی کنند و نوعی روابط انسانی با هم برقرار نمایند، لازم است قانونی وضع شود که جنبه مادی رابطه را تنظیم کند. همچنین قواعدی

Commented [A2]: آیه را بنویس
که کجا بسته شده

^۱ . ظفر نژاد، مرضیه، فیضی طالب، جوینی علی، مقاله موات و مهرورزی در خانواده اسلامی.
^۲ . رهنمایی، سید احمد، مقاله علمی پژوهشی تحلیل تربیتی-روان شناختی آرامش خانواده در پرتو مودت و رحمت با نگاهی به هرم سه بعدی نفس انسان، ص ۱۷، ش ۴۲، زمستان ۱۴۰۱.

معنوی نیز که در ادامه راه کمک موثری باشد، باید در نظر گرفته نشود. پس لازمه ایجاد بنای خانواده، رعایت حقوق متقابل زوجین در قبال یکدیگر است. ولی استمرار آن که به مراتب سخت تر است، نیازمند مودت و محبت می باشد.

در صورتی که این رابطه عاطفی در بین انسان استوار گردد، انسان در مقام ایثار و مقدم داشتن دیگران بر خود بر می آید، خواسته های خویش را فدای خواسته های دیگری می گرداند، سعادت او را می خواهد و به او جور و ستم روا نمی دارد، در چنین جامعه ای دیگر به عدل نیازی نیست. زیرا رابطه محبت از رابطه عدالت قوی تر است؛ دوستی رابطه خطری و طبیعی است؛ اما عدالت قهری و جبری است و اگر هم حکم به عدالت می شود به خاطر حفظ مودت و محبت است جامعه انسانی به خصوص جامعه کوچک خانواده بدون محبت شکل نمی گیرد. محبت، انگیزه ایجاد آفرینش است. بنا بر این محبت، حاکم و سلطان مطلق است و عدالت نایب و جانشین آن.

این نوع از احساسات اگر به اوج و کمال برسد به روح، شکوه، شخصیت و عظمت می دهد. ارزش مودت به قدری بالا است که قرآن اجر رسالت پیامبر گرامی اسلام (ص) را مودت اهل بیت بیان می دارد.¹

نتیجه گیری:

محبت عبارت است از احساس میل نسبت به چیزی که برای انسان، لذت بخش است و مودت نیز به معنای دوستی و محبت و صداقت و رفاقت و دوست داشتنی که تاثیرش در مقام عمل نمایان باشد.

خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است و هیچ نهاد دیگری نمی تواند جایگزین آن شود. رفتار صمیمانه ای اعضای خانواده به خصوص والدین با فرزندان می تواند در سلامت رفتار فرزندان در اجتماع نقش بسزایی داشته باشد. از آنجا که انسان به دلیل داشتن استعداد های نهفته در وجودش مستعد انصاف به همه ی کمالات است و وصول به آنها در گرو تربیت صحیح است. برای رسیدن به هدف نهایی تربیت، که همان قرب الهی است باید بهترین راه را انتخاب کرد. نیکوترین و اساسی ترین روش

¹. ظفر نژاد، مرضیه، فیضی طالبه جوینی، علی مقاله جایگاه مورت و مهرورزی در خانواده اسلامی.

های تربیتی که نقش اساسی در شکوفا ساختن استعداد های انسانی دارد، روش تربیت محبت و مودت است.

در این روش با ابراز محبت به فرزندان به سلامت رفتاری آنها کمک می‌کنیم. از جمله عامل محبت که اولاً باعث محبوبیت فرزندان در بین دیگران می‌شود زیرا فرزند چندان توجهی ندارد که در کوخ زندگی می‌کند یا در کاخ، به نوع لباس و غذای خود نیز چندان توجهی ندارد اما در این جهت که محبوب دیگران هست یا نه کاملاً توجه و حساسیت دارد. دوماً فرزندی که در محیط گرم خانواده پرورش یابد، روانی شاد و دلی آرام و با نشاط دارد و از تعادل روانی برخوردار است. سوماً جسم و جان فرزندی که از محبت های گرم پدر و مادر لبریز می‌شود از آرامش نفسانی و اعتماد بیشتری برخوردار است. چهارماً این فرزند خوش قلب، خیرخواه و انسان دوست بار می‌آید و در آینده می‌تواند به دیگران اظهار محبت کند.

پنجماً فرزند به کسی که به او محبت می‌کند مانند پدر و مادر علاقه پیدا می‌کند و باعث می‌شود که از او فرمانبرداری بیشتری داشته باشد. ششماً اظهار محبت به فرزند او را از ابتلاء به عقده نفسانی و احساس حقارت مصون می‌دارد و مانع گمراهی فساد او می‌شود.

وجود مودت در خانواده نیز مانند محبت اثرهای فراوانی بر سلامت فرزند دارد، از جمله این که مودت باعث نزول رحمت می‌شود چون فرزند سالم، خانواده سالم را تشکیل می‌دهد و در نهایت جامعه از خانواده هایی تشکیل شده که دارای سلامت و آرامش روح و روان هستند و باعث می‌شود که میزان سلامت رفتاری جامعه بالا برود. و همچنین اثر دوم مودت در خانواده، بقاء و پایداری خانواده می‌باشد زیرا مودت باعث گرمی روابط بین اعضای خانواده است و باعث در کنار هم ماندن اعضای آن خانواده می‌شود. اثر سوم مودت نیز ایجاد عدالت در خانواده می‌باشد زیرا اظهار مودت در بین اعضای خانواده باعث ایجاد قواعد معنوی می‌شود که کمک موثری به روابط بین خانواده از جمله رعایت حقوق متقابل بین اعضا می‌شود. که این رابطه عاطفی باعث می‌شود که اعضای خانواده در مقام ایثار و مقدم داشتن دیگران بر خود برآیند.

بنابراین با بررسی های انجام شده می‌توان ادعا کرد که برای داشتن یک خانواده سالم اسلامی، باید مودت و محبت بین اعضای خانواده وجود داشته باشد.

منابع و مأخذ:

* قرآن کریم.

* نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی.

1. الطریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، انتشارات بیروت - لبنان، موسسه الاعلمی للمطبوعات، چاپ اول، 1403 ه.ق.
2. ابو السعود، محمد بن محمد، تفسیر ابی السعود، ج ۱، انتشارات دار احیاء التراث العربی.
3. ابن عاشور، شیخ محمد طاهر، تفسیر التحریر و التنویر، ج ۳، ناشر: موسسه التاریخی العربی، بیروت - لبنان، سال ۱۴۲۰ ه.ق، چاپ اول.
4. امیر حسینی، خسرو، خانواده خوشبخت - فرزند موفق، چاپ اول، سال ۱۳۸۲، انتشارات عارف کامل.
5. ابن منظور، لسان العرب، نشر ادب حوزه ایران، قم، ۱۴۰۵ ه.ق.
6. الحر عاملی، محمد بن الحسن، وسائل الشیعه، ج ۵، ناشر: موسسه ال البيت (ع) ، لاحیاء التراث، قم.
7. حسینی، داوود، روابط سالم در خانواده، چاپ چهاردهم، سال ۱۳۸۹، انتشارات قم، موسسه بوستان کتاب، مرکز چاپ و نشر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
8. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، زیر نظر دکتر معین و دکتر سید جعفر شهیدی، ج ۱۸ و ۴۱، انتشارات دانشگاه تهران، سازمان لغت نامه، تهران، ۱۳۵۲ .
9. راغب اصفهانی، ابن منظور، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن، انتشارات مرتضوی، سال ۱۳۸۵ ه.ش.
10. عیسی زاده، عیسی، خانواده قرآنی (ویژگی ها و وظایف اعضای آن)، چاپ چهارم، قم موسسه دوستان کتاب، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی ، سال ۱۳۹۰.
11. غزالی، محمد، ترجمه احیاء العلوم ، ج 4، ناشر: دار الکتب العربی، چاپ قاهره لجنت نستر الثقافه الاسلامیه، 1356 ق.

12. طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، ج 1 و 16، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
13. قریشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، ناشر: دار الکتب اسلامیة، سال ۱۴۱۲ هـ، چاپ ششم.
14. قاسمی، محمد علی، دوران طلایی تربیت، چاپ اول، 1401، ناشر نور الزهراء.
15. جمیل صلیبا، فرهنگ فلسفی، ترجمه منوچهر صانعی دره بیدی، چاپ اول، تهران ۱۳۶۶ هـ ش.
16. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۹، نشر طهران، دار الکتب اسلامیة، ۱۳۷۷، چاپ ششم.
17. مروجی طبسی، محمد جواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (ع)، چاپ هجدهم، 1391.
18. مقامی، مهدی ولایت و امامت در قرآن، ناشر موسسه فرهنگی تدبر در قرآن و سیره، چاپ اول، ۱۳۹۴ ش.
19. دکتر مدی، ارژنگ، عشق در ادب فارسی، ناشر موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، 1371 ش.

مقالات:

20. رهنمایی، سید احمد، مقاله علمی پژوهشی - تحلیلی تربیتی - روان شناختی آرامش خانواده در پرتو مودت بانگهی به هرم سه بعدی نفس انسانریال زمستان 1401.
21. روشن، رسول، و همکاران، مقاله روان شناسی با تایید بر بهداشت روانی، نشر میثاق، چاپ اول، 1375.
22. ظفر نژاد، مرضیه، فیضی، طالب، جوینی، علی، مقاله جایگاه مودت و مهرورزی در خانواده اسلامی، 1369، انتشارات: کنگره بین المللی علوم تربیتی و روان شناسی و سبک زندگی سالم.

سایت:

23. نقش محبت در تربیت، سایت pgjooh.ir - پژوهشکده باقر العلوم، 29 شهریور ۱۳۹۱.